

МОТИВИ

към проект на Национална програма „Стимулиране на публикационната активност в авторитетни международни научни списания и отворения достъп до научна информация“

Осигуряването на качествено образование и нарастване ролята на науката в икономиката на страната е предпоставка за повишаването на конкурентоспособността на българската икономика и трансформирането ѝ в икономика, базирана на знанието и интелигентния растеж. Поради това е необходимо да продължат усилията за повишаване нивото на научноизследователската дейност и международната интеграцията на българската научноизследователска общност, засилвайки видимостта на резултатите от дейността ѝ (научни публикации и патенти) в световно признати регистри. В тази насока Националната стратегия за развитие на научните изследвания 2017-2030 г. поставя като специфична цел устойчивото възстановяване на международните позиции на страната по количество и качество на международно видимата научна продукция, публикувана в реномирани издания, което свидетелства за съвременни изследвания на високо ниво.

Отворената наука представлява нов подход към научния процес, основан на съвместна работа и нови начини за разпространение на знания чрез използване на цифрови технологии и нови инструменти за съвместна работа и сътрудничество. В изпълнение на Препоръка (ЕС) 2018/790 на Комисията от 25 април 2018 година относно достъпа до научна информация и нейното съхранение страната ни има ангажимент да осигури свободен достъп до научните публикации, резултат от научни изследвания, финансирани с публични средства. Основни инструменти за прилагане на този модел в България е Българският портал за отворена наука (BPOS) и националното хранилище за отворен достъп до научна информация, поддържани от Националния център за информация и документация както и институционалните хранилища.

В изпълнение на това е разработена Национална програма „Стимулиране на публикационната активност в авторитетни международни научни списания и отворения достъп до научна информация“. Целта на програмата е стимулиране на публикационната активност на научноизследователския състав и повишаване броя на научните публикации в авторитетни научни списания, реферирани или индексирани в световните бази данни Web of Science или Scopus, както и насърчаване на културата на споделяне на научна информация с отворен достъп и възприемането ѝ като стандартна практика от научноизследователската общност.

По програмата ще се осигури целево финансиране на висшите училища и научните организации в страната с програмна акредитация за образователна и научна степен "доктор" от Националната агенция по оценяване и акредитация и разполагащи с профил в BPOS. Ще се стимулират изследователи от висшите училища и научните организации, на които за авторство

на научни публикации в списания, реферирани или индексирани в световните бази данни Web of Science или Scopus, обвързано със споделяне на научни резултати в Българския портал за отворена наука, в институционални или международни хранилища, като им бъде предоставяно допълнително възнаграждение, награди или други финансови стимули.

Програмата ще се изпълнява за период от 42 месеца, с индикативен бюджет до 12 000 000 лв. Финансирането на програмата ще се извършва от МОН на принципа на споделено финансиране, като необходимо условие за участие в програмата е НО или ВУ да имат и прилагат вътрешни механизми и правила за стимулиране на публикационната активност на научноизследователските си колективи, както и на отворения достъп до научна информация.

Средствата по Програмата ще се разпределят към бенефициентите пропорционално на броя на научните им публикации за предходната година в издания, индексирани в световните бази данни Web of Science или Scopus и попадащи в системата от квартали Q1-Q4.

Реализирането на програмата ще окаже положително въздействие върху развитието на научните изследвания в страната, ще засили връзката образование - наука, ще повиши международния авторитет на НО и ВУ. Повишаване на ангажираността на учените в инициативата за отворената наука и възприемането ѝ като стандартна практика от научноизследователската общност ще улесни разпространението и трансфера на знания и достигането им до гражданите и бизнеса с цел тяхното бързо практическо приложение и въздействие.

